

Prop. 72 S

(2017–2018)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Utbygging og finansiering av E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum i Buskerud og Oppland

*Tilråding fra Samferdsdeparterementet 6. april 2018,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Innledning

Samferdsdeparterementet legger i denne proposisjonen fram forslag om utbygging og finansiering av E16 på strekningen Eggemoen – Jevnaker – Olum i Ringerike kommune i Buskerud og Jevnaker kommune i Oppland.

Den aktuelle strekningen er en del av vest–øst forbindelsen E16 Bergen – Gävle i Sverige via Gardermoen. Vegen fungerer både som lokalveg og som hovedvegforbindelse mellom Gardermoen/Oslo nord og Buskerud med forbindelser videre til både Sørlandet og Vestlandet.

Det legges vekt på å utvikle denne delen av E16 som en ytre ring nord for Oslo og dermed bidra til avlastning av det sterkt trafikkerte vegnettet i det sentrale Osloområdet. Utbyggingen kan bidra til næringslivsutvikling ved å legge til rette for den felles bo- og arbeidsmarkedsregionen Ringerike – Jevnaker. Utbyggingen kan også legge til rette for planlagt næringsutvikling på gamle Eggemoen flyplass i Ringerike kommune.

Prosjektet vil føre gjennomgangstrafikken utenom Jevnaker sentrum og nærliggende boligområder. I tillegg bedres forholdene for gang- og sykkeltrafikken. Målet med utbyggingen er å oppnå tilfredstillende standard både med hensyn til trafiksikkerhet, miljø og trafikkavvikling.

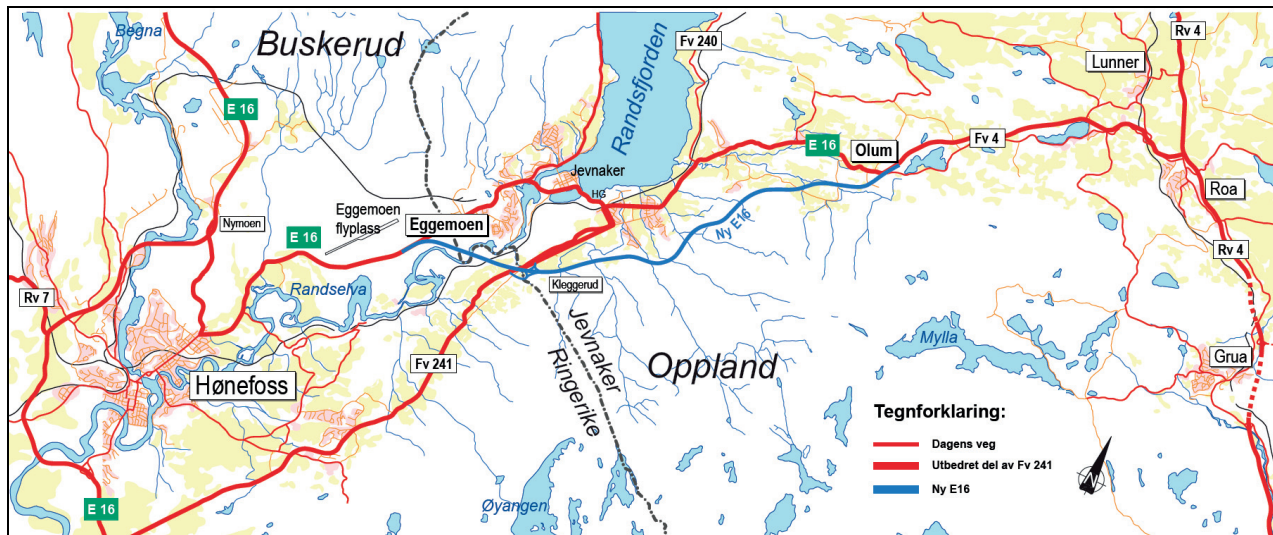
Finansieringen er basert på statlige midler og bompenger. Prosjektet er bl.a. omtalt i Meld. St. 33

(2016–2017) *Nasjonal transportplan 2018–2029*, side 278, og Prop. 1 S (2017–2018), side 111–112. Det legges opp til anleggsstart i løpet av 2018, og prosjektet ventes åpnet for trafikk i 2021. Arbeidene med lokalvegnettet ventes ferdigstilt i 2022.

2 Dagens situasjon og beskrivelse av utbyggingen

Dagens veg er smal og svingete med til dels dårlig geometri og bæreevne. Vegbredden varierer mellom 6 og 7,5 meter, og på deler av strekningen er E16 det eneste tilbudet for gående og syklende.

Mellom Eggemoen, Nesbakken (Jevnaker sentrum) og Hadeland Glassverk har vegen en del stigning, men relativt bra standard. Fra Hadeland Glassverk og videre østover går vegen under en jernbanebru med en høydebegrensning på 3,9 meter. Dette er en flaskehals som medfører at lastebiler jevnlig kjører seg fast. Vegen går videre gjennom tettbebyggelse i skolekretsen Toso. Oppover mot Olum er vegen smal og svingete med stigning opp mot 6 pst. Denne strekningen fører til store framkommelighetsproblemer i vinterhalvåret. Mellom Eggemoen og Nesbakken varierer fartsgrensen mellom 70 og 80 km/t. Fra Nesbakken og gjennom tettbebyggelsen på Toso er fartsgrensen 50 km/t. Etter tettbebyggelsen på Toso og mot krysset med fv 240 er fartsgrensen

Figur 2.1 E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum – oversiktskart

80 km/t. På vegen opp mot Olum er fartsgrensen 50 og 60 km/t.

På strekningen Buskerud grense – Olum har det i perioden 2005–2015 skjedd 64 ulykker med personskade. I disse ulykkene er én person drept, seks personer er alvorlig skadd og 79 personer lettere skadd.

Prosjektet omfatter bygging av 12,5 km tofelts veg med en vegbredde på 12,5 m og fartsgrense 90 km/t. Vegen bygges med midtrekkverk og strekninger med forbikjøringsfelt i én eller begge retninger. Vegen vil ligge i ny trasé med unntak av på et kort parti ved påkoblingen til eksisterende veg på Olum. Det skal bygges bruer for kryssing av Randelva og Svenåa. Videre skal det bygges planskilte kryss, ett på Olum (kryss mellom ny E16 og eksisterende E16/fv 4) og ett ved Kleggerud (kryss mellom ny E16 og fv 241). Tilkoblingen til eksisterende E16 ved Eggemoen skjer i en midlertidig rundkjøring i påvente av videre utbygging til Nymoen.

Prosjektet fører til at gjennomgangstrafikken blir flyttet ut av Jevnaker sentrum ved at den nye vegen legges i åssiden bak sentrum. Vegen krysser fv 241 ved Kleggerud, og fv 241 vil bli hovedadkomst fra ny E16 til Jevnaker sentrum. Som del av prosjektet utbedres den 2,7 km lange strekningen av fv 241 mot Jevnaker sentrum, og strekningen får gang- og sykkelveg. Videre fra Kleggerud mot Eggemoen fortsetter E16 i ny trasé, med kryssing av Randselva på ei om lag 600 meter lang bru.

Det er lagt til grunn 80 mill. kr til tiltak på eksisterende E16 som får ny funksjon som lokalveg. Aktuelle tiltak er kryssutbedringer, bygging av gang- og sykkelveg, beplantning og fartsdem-

pende tiltak. Tiltakene vil bidra til en mer trafikk-sikker veg.

Reguleringsplan for E16 på hele strekningen Eggemoen – Olum, inkl. tilknytning til Jevnaker sentrum og tiltak på eksisterende E16, ble vedtatt i mars 2015.

Det er gjennomført ekstern kvalitetssikring (KS2) av E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum. Kvalitetssikringen har omfattet prosjektstyringsunderlag, kostnadsoverslag og trafikkgrunnlag.

Statens vegvesen har foreslått en styringsramme på 2 554 mill. 2016-kr og en kostnadsramme på 2 850 mill. 2016-kr. Den eksterne kvalitetssikreren har tilrådd rammer som er henholdsvis 84 og 90 mill. kr lavere enn det Statens vegvesen har foreslått. Forskjellen mellom de to kostnadsoverslagene er reeltivt liten. Basert på erfaringer med tilsvarende prosjekter holder Statens vegvesen fast ved sitt opprinnelige forslag til styrings- og kostnadsramme. Samferdselsdepartementet slutter seg til Statens vegvesens vurdering. Omregnet til 2018-prisnivå blir styringsrammen 2 700 mill. kr og kostnadsrammen 3 010 mill. kr.

Prosjektets samfunnsøkonomiske netto nytte er beregnet til -2 072 mill. 2017-kr. Netto nytte over totale kostnader er beregnet til -0,62. Netto nytte per budsjettkrone er beregnet til -0,96.

Uten bompenger er det beregnet at netto nytte og netto nytte over totale kostnader er hhv. -2 016 mill. 2017-kr og -0,59. Netto nytte per budsjettkrone er uten bompenger beregnet til -0,67

Ved finansiering uten bompenger fører prosjektet til en reduksjon av CO₂-utslippene på 3 900 tonn i åpningsåret. Ved finansiering med bom-

penger er reduksjonen i CO₂-utslippene beregnet til 24 200 tonn i åpningsåret.

3 Lokalpolitisk behandling

Et forslag til bompenggeopplegg for prosjektet E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum ble sendt lokale myndigheter for behandling i november 2015. Oppland og Buskerud fylkeskommuner fattet vedtak i tråd med forslaget fra Statens vegvesen. Jevnaker kommune fattet et vedtak som ikke var i tråd med forslaget og heller ikke i tråd med gjeldende retningslinjer og føringer for bompengefinansiering. Ringerike kommune fattet vedtak om at de ville følge Jevnaker kommune.

Som følge av manglende omforente vedtak, ble saken forelagt Samferdselsdepartementet. Et revidert forslag til bompenggeopplegg ble deretter lagt fram for ny lokalpolitisk behandling i november 2016. Både Buskerud og Oppland fylkeskommuner og Ringerike og Jevnaker kommuner har sluttet seg til det reviderte opplegget:

Jevnaker kommune fattet følgende vedtak i møte i kommunestyret 17. november 2016:

1. *Utbyggingen av E16 på strekningen Eggemoen – Olum delfinansieres med bompenger. Innkrevningen skjer i begge retninger i automatiske bomstasjoner på gammel og ny E16 og fv. 241, som vist på kart for alternativ 3 i bomutredningen av 2. november 2015.*
2. *Det legges til grunn at utbyggingen skjer i perioden (2017/2018 – 2020/2021)*
3. *Ved bruk av elektronisk brikke får kjøretøy i takstgruppe 1 rabatt på 20 pst. Det vil ikke bli gitt rabatt til kjøretøy i takstgruppe 2.*
4. *Bompenggeordningen baseres på felles månedlig passeringstak på 40 passeringer som gjelder for alle bomstasjonene på sidevegene. I tillegg innføres timesregel som gjelder felles for alle bomstasjonene på sidevegene. Passeringstak og timesregel gjelder ikke for ny E16. For øvrig legges gjeldende takstretningslinjer til grunn.*
5. *Ved åpning av Eggemoen – Olum forutsettes det at den gjennomsnittlige taksten blir om lag 55 2016- kr på ny E16, og 20 kroner på eksisterende E16 og på fv.241. Dette tilsvarer om lag:*
 - 55–60 kr på ny E16 og 20–23 kr på eksisterende E16 og på fv. 241 for kjøretøy i takstgruppe 1 (kjøretøy med tillatt totalvekt til og med 3500 kg og kjøretøy i kjøretøygruppe M1)
 - Kjøretøy i takstgruppe 2 (kjøretøy med tillatt totalvekt fra og med 3501 kg med unntak av

kjøretøy i kjøregruppe M1) betaler 2,5 ganger taksten for lette kjøretøy.

6. *Dersom økonomien i prosjektet blir dårligere enn det som er lagt til grunn, aksepteres det at gjennomsnittstaksten økes med inntil 20 pst. og at innkrevingsperioden forlenges med inntil 5 år.*
7. *Skulle det vise seg at økonomien i prosjektet blir vesentlig gunstigere enn det som er lagt til grunn i Statens vegvesens finansieringsanalyse (jf bompenggegrunnlaget av 2. november 2015), forutsettes det at takstene ved oppstart av innkrevningen for E16 Eggemoen–Olum kan settes lavere enn de som er beregnet i finansieringsanalysen. Endelig takst- og rabattsystem skal legges frem for lokalpolitisk behandling i god tid før innkrevningen tar til.*
8. *Bompenggeperioden settes til 15 år fra åpning av strekningen Eggemoen – Olum.*

Ringerike kommune fikk en redegjørelse om saken og vedtaket til Jevnaker kommune i møte i kommunestyret 15. desember 2016. Kommunestyret sluttet seg til ordførerens redegjørelse.

Oppland fylkeskommune og Buskerud fylkeskommune fattet følgende likelydende vedtak i møter i fylkestinget henholdsvis 13. og 15. desember 2016:

1. *Utbyggingen av E16 på strekningen Eggemoen – Olum delfinansieres med bompenger. Innkrevningen skjer i begge retninger i automatiske bomstasjoner på gammel og ny E16 og fv. 241, som vist på kart for alternativ 3 i bompenggeutredningen av 2. november 2015.*
2. *Det legges til grunn at utbyggingen skjer i 2017/2018–2020/2021.*
3. *Ved bruk av elektronisk brikke får kjøretøy i takstgruppe 1 en rabatt på 20 pst. Det vil ikke bli gitt rabatt til kjøretøy i takstgruppe 2.*
4. *Bompenggeordningen baseres på felles månedlig passeringstak på 40 passeringer som gjelder for alle bomstasjonene på sidevegene. I tillegg innføres timesregel som gjelder felles for alle bomstasjonene på sidevegene. Passeringstak og timesregel gjelder ikke for ny E16. For øvrig legges gjeldende takstretningslinjer til grunn.*
5. *Ved åpning av Eggemoen – Olum forutsettes det at den gjennomsnittlige taksten blir om lag 55 2016-kr på ny E16, og 20 kroner på eksisterende E16 og på fv. 241. Dette tilsvarer omlag:*
 - 55–60 kr på ny E16 og 20–23 kr på eksisterende E16 og på fv. 241 for kjøretøy i takstgruppe 1 (kjøretøy med tillatt totalvekt til og med 3 500 kg og kjøretøy i kjøretøygruppe M1).

- *Kjøretøy i takstgruppe 2 (kjøretøy med tillatt totalvekt fra og med 3 501 kg med unntak av kjøretøy i kjøretøygruppe M1) betaler 2,5 ganger taksten for lette kjøretøy*
- 6. *Dersom økonomien i prosjektet blir dårligere enn lagt til grunn, aksepteres det at gjennomsnittstaksten økes med inntil 20 pst. og at innkrevingsperioden forlenges med inntil 5 år.*
- 7. *Skulle det vise seg at økonomien i prosjektet blir vesentlig gunstigere enn det som er lagt til grunn i Statens vegvesens finansieringsanalyse (jf. bompengegrundlaget av 2. november 2015), forutsettes det at takstene ved oppstart av innkrevningen for E16 Eggemoen – Olum kan settes lavere enn de som er beregnet i finansieringsanalysen. Endelig takst- og rabattsystem skal legges frem for lokalpolitisk behandling i god tid før innkrevningen tar til.*
- 8. *Bompengeperioden settes til 15 år fra åpning av strekningen Eggemoen – Olum.*
- 9. *Det gis tilslutning til at anlegget på strekningen kan startes opp, basert på Statens vegvesens anbefalte finansieringsopplegg, så snart Stortingets tilslutning til den foreslåtte bompengereordningen foreligger.*
- 10. *Under forutsetning av Kommunal- og moderniseringsdepartementets godkjenning, garanterer [Oppland/Buskerud] fylkeskommune ved selvskyldnerkausjon for et maksimalt låneopptak for bompengeselskapet, begrenset oppad til samlet 2.140 mill. kr, fordelt med 1.800 mill.kr. på Oppland og 340 mill. kr. på Buskerud fylkeskommune for hele strekningen Eggemoen – Olum, med tillegg av 10 pst. av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger.*

Det samlede garantibeløpet blir følgelig 1.980 mill. kr. på Oppland fylkeskommune og 375 mill. kr. på Buskerud fylkeskommune. Garantien gis med pant i bompengeselskapets rettighet til å innkreve bompenger. Til grunn for garantivedtaket legges en beregningsteknisk lånerente på 5,5 pst. de første 10 årene, deretter 6,5 pst.
- 11. *Garantien gjelder fra første opptrekk på finansieringen i forbindelse med rekvisisjoner fra Statens vegvesen i byggeperioden, og gjennom innkrevingsperioden på 15 år. Innkrevingsperioden kan i særskilte tilfelle forlenges med inntil fem år. I tillegg skal garantiengjeld inntil to år, jf. garantiforskriftens § 3. Samlet garantitid blir, inkludert byggeperioden, på inntil 26 år fra første opptrekk på finansieringen i forbindelse med rekvisisjoner fra Statens vegvesen.*
- 12. *Garantistens utlegg kan dekkes gjennom en økning av gjennomsnittstaksten med inntil*

20 pst. og en forlengelse av bompengeperioden med inntil 5 år. Garantien gjelder inntil bompengeselskapets gjeld er nedbetalt og reduseres i takt med nedbetalingen av lånet. Det forutsettes at garantien blir sikret 1. prioritet i retten til å kreve inn bompenger.

4 Trafikkgrunnlag

Trafikkanalysen fra Statens vegvesen er basert på Regional transportmodell (RTM) med delområdemodell DOM Oslofjord. I 2016 varierte årsdøgntrafikken (ÅDT) fra om lag 10 000 kjøretøy ved Hadeland Glassverk til om lag 6 020 kjøretøy ved Olum. På E16 ved fylkesgrensen har andelen tunge kjøretøy vært om lag 11 pst. de senere år. På bakgrunn av en omfattende trafikkundersøkelse i Jevnakerområdet våren 2011 er andelen gjennomgangstrafikk på strekningen beregnet til 40–45 pst.

Det er utarbeidet trafikkprognoser både uten og med bompenger for åpningsåret 2022. Bompengereordningen innebærer at det plasseres én bomstasjon på ny E16 og fem bomstasjoner med redusert takst på de tre innfartsvegene til Jevnaker, inkl. eksisterende E16.

På ny E16 er ÅDT i 2022 uten bompenger beregnet til om lag 7 100 kjøretøy ved Olum og om lag 5 000 kjøretøy ved Eggemoen. På eksisterende veg er ÅDT beregnet 2 200 kjøretøy ved Olum og om lag 4 900 kjøretøy ved Eggemoen.

Ved innføring av bompenger er det beregnet at ÅDT på ny E16 vil bli om lag 3 900 kjøretøy ved Olum og om lag 4 700 kjøretøy ved Eggemoen, dvs. en gjennomsnittlig avvisning på om lag 29 pst. På eksisterende veg er ÅDT beregnet til om lag 2 300 kjøretøy ved Olum og om lag 3 800 kjøretøy ved Eggemoen, dvs. en gjennomsnittlig avvisning på om lag 14 pst.

Framskrivninger av trafikken til 2022 uten tiltak på strekningen gir en ÅDT på om lag 7 700 kjøretøy ved Olum og om lag 9 000 kjøretøy ved Eggemoen.

Det er i hovedsak de korte reisene som reduseres som følge av innføring av bompenger, enten ved at reisene ikke gjennomføres eller ved at andre vegruter blir benyttet. Fv 241, eksisterende E16, fv 240 langs østsiden av Randsfjorden og fv 4 ved Olum er de mest aktuelle omkjøringsvegene ved bompengereinnkreving på ny E16.

For den generelle trafikkutviklingen er prognosene som ble utarbeidet for Oppland i forbindelse med Nasjonal transportplan 2018–2029, lagt til grunn. Det er regnet med en gjennomsnittlig årlig trafikkvekst på 1,54 pst. i 2014–2017, 1,46 pst. i 2018–2021, 1,28 pst. i 2022–2027 og deretter 0,9 pst.

5 Utbyggings- og finansieringsopplegg

Utbyggingen av E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum er forutsatt finansiert med statlige midler og bompenger. Den statlige andelen utgjør 42 pst. Forslag til finansieringsplan er vist i tabell 5.1.

Tabell 5.1 Finansieringsplan for E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum

	Mill. 2018-kr
	2018–2023
Statlige midler	1 130
Bompenger	1 570
Sum	2 700

Statlige midler

I tråd med Meld. St. 26 (2012–2013) Nasjonal transportplan 2018–2029 er det lagt til grunn 1 130 mill. 2018-kr i statlige midler til prosjektet i perioden 2018–2023.

Gjennom behandlingen av Prop. 1 S (2017–2018) er bevilget 50 mill. kr til prosjektet i 2018.

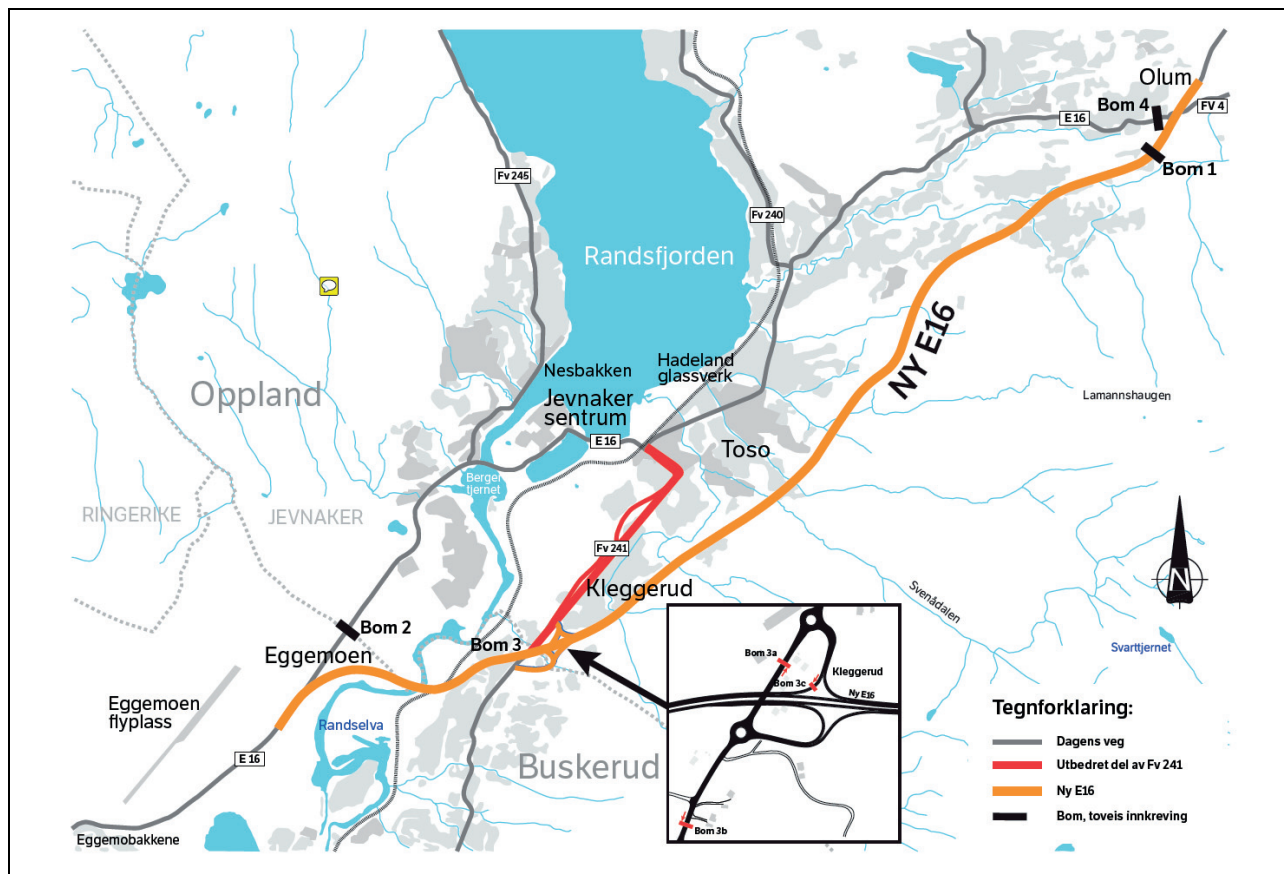
Bompenger og bompengelopplegg

Finansieringen av prosjektet E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum med bompenger er basert på etterskuddsinnkreving i fire bomsnitt i Jevnaker kommune. Foreslåtte plasseringer er som følger:

- Bomsnitt 1: Én bomstasjon på ny E16 ved Olum med bompengeneinnkreving i begge retninger.
- Bomsnitt 2: Én bomstasjon på eksisterende E16 på kommune-/fylkesgrensen ved Eggemoen med bompengeneinnkreving i begge retninger.
- Bomsnitt 3: To bomstasjoner på fv 241 i Kleggerudkrysset samt én bomstasjon på en påkjøringsrampe i samme kryss. For å unngå at det må betales i to bomstasjoner til/fra Jevnaker sentrum og samtidig fange opp trafikk inn mot sentrum, legges det opp til envegs innkreving i disse tre bomstasjonene.
- Bomsnitt 4: Én bomstasjon på eksisterende E16 ved Olum med bompengeneinnkreving i begge retninger.

Plasseringen av bomsnittene/-stasjonene er vist i figur 5.1.

Foreslått bomstasjonsplassering er basert på at både lokaltrafikk og gjennomgangstrafikk skal

Figur 5.1 E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum, plassering av bomsnitt og bomstasjoner

betale bompenger. Beregninger viser at bompengeneinnkreving bare på ny E16 vil føre til en trafikkavvisning på 60–70 pst. Dette er trafikk som i stedet vil velge fv 241 og eksisterende E16 gjennom Jevnaker sentrum. For å hindre uheldig overføring av trafikk til sidevegene og eksisterende E16, legges det opp til bompengeneinnkreving på sidevegene. Siden lokaltrafikken ikke får direkte nytte av ny E16, annet enn ved avlastning for gjennomgangstrafikken på lokalvegnettet, legges det opp til redusert takst på sidevegene.

Med utgangspunkt i at prosjektet E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum skal være nedbetalt i løpet av 15 år etter trafikkåpning, er det beregnet at gjennomsnittlig inntekt per passering må være på 60 kr på ny E16 (bomsnitt 1) og 21 kr på eksisterende E16 og fv 241 (bomsnittene 2, 3 og 4). Det er lagt til grunn at takstgruppe 2 (kjøretøy med tillatt totalvekt over 3 500 kg med unntak av kjøretøy i kjøretøygruppe M1) skal betale 2,5 ganger taksten for takstgruppe 1 (kjøretøy med tillatt totalvekt til og med 3 500 kg og kjøretøy i kjøretøygruppe M1). Basert på dette er det foreløpig lagt til grunn følgende grunntakster uten rabatt i 2018-prisnivå:

	Takst-gruppe 1	Takst-gruppe 2
Bomsnitt 1	60 kr	150 kr
Bomsnitt 2, 3 og 4	23 kr	58 kr

I tråd med Prop. 1 S Tillegg 2 (2015–2016) er det lagt til grunn 20 pst. rabatt for kjøretøy i takstgruppe 1 med gyldig brikke og brikkeavtale. Kjøretøy i takstgruppe 2 får ikke rabatt.

For takstgruppe 1 er det lagt til grunn felles timesregel og månedlig passeringstak på 40 passeringer i bomsnittene 2, 3 og 4. Passeringstak og timesregel gjelder ikke i bomsnitt 1 på ny E16. Det er i beregningene lagt til grunn 15 pst. fritakspasseringer for takstgruppe 1, dette inkluderer bl.a. nullutslippskjøretøy.

Det forutsettes at takstene blir justert i samsvar med prisutviklingen. I tråd med forutsetningene i Prop. 1 S (2016–2017) vil beregnet gjennomsnittstakst bli brukt som grunnlag for justeringer av takstene. Før innkrevingen starter, vil gjennomsnittstaksten bli vurdert ut fra kjente faktorer som låneopptak, faktisk lånerente og utbyggingskostnad. Forslag til justeringer av takstene som følge av denne gjennomgangen, forutsetter tilslutning fra fylkeskommunene som garantister.

For øvrig gjelder de til enhver tid gjeldende takstretningslinjer for bompengeprosjekter.

Andre forutsetninger for finansieringsplanen

Eventuelle kostnadsøkninger utover prisstigningen skal dekkes i samsvar med gjeldende retningslinjer for bompengeprosjekter. Dette innebærer at kostnadsøkning opp til kostnadsrammen skal dekkes med statlige midler og bompenger etter samme prosentvise fordeling som innenfor styringsrammen. Eventuelle overskridelser utover kostnadsrammen er staten sitt ansvar og dekkes med statlige midler.

Eventuelle kostnadsreduksjoner på inntil 10 pst. fordeles mellom staten og bompengeselskapet i forhold til partenes andel av finansieringen innenfor styringsrammen. Eventuelle reduksjoner på mer enn 10 pst. tilfaller staten.

Dersom økonomien i prosjektet blir svakere enn forutsatt, kan bompengeselskapet etter avtale med Vegdirektoratet øke gjennomsnittstaksten med inntil 20 pst. ut over prisstigningen og forlenge innkrevingsperioden med inntil 5 år.

Følgende basisforutsetninger er ellers lagt til grunn for finansieringsplanen:

- Lånerente: 5,5 pst. de første 10 årene og deretter 6,5 pst.
- Innskuddsrente: 2 pst.
- Årlig prisstigning: 2,5 pst.
- Årlige innkrevings- og driftskostnader: 13,8 mill. kr.

Med disse forutsetningene er innkrevingsperioden beregnet til om lag 15 år. Brutto bompengeneinntekter i 2018-kroner er beregnet til om lag 2,4 mrd. kr. Av dette er 1 570 mill. kr forutsatt benyttet til å dekke deler av investeringskostnadene, om lag 590 mill. kr til å dekke finansieringskostnader og om lag 210 mill. kr til å dekke innkrevingskostnader og kostnader til drift av bompengeselskapet.

Det forutsettes at bompengeselskapet stiller til disposisjon om lag 300 mill. kr i 2018, inkl. om lag 160 mill. kr til å dekke forbruk før 2018.

Det er regnet på et optimistisk alternativ med følgende forutsetninger:

- Avvisningseffekten av bompenger er redusert til 10 pst.
- Lånerenten reduseres fra 5,5 pst. til 4 pst. de første 10 årene med låneopptak.

Med disse forutsetningene er bompengeperioden beregnet til om lag 9 år, dvs. en reduksjon på om lag 6 år. Alternativt kan gjennomsnittlig inntekt

per passering reduseres til om lag følgende takster:

Optimistisk alternativ		
	Takst-gruppe 1	Takst-gruppe 2
Bomsnitt 1	34 kr	85 kr
Bomsnitt 2, 3 og 4	17 kr	43 kr

Takstanslagene over er imidlertid heftet med stor usikkerhet.

Det er også regnet på et pessimistisk alternativ med følgende forutsetninger:

- Kostnadsøkning opp til kostnadsrammen
- Innkrevings- og driftskostnader øker med 10 pst.
- Lånerenten økes til 6,5 pst. de første 10 årene og deretter til 7 pst.
- Årlig trafikkvekst reduseres til 0,1 pst.
- ÅDT i åpningsåret reduseres med ytterligere 10 pst.
- Takstøkning på 20 pst. ut over prisstigning etter to år.

Med disse forutsetningene er innkrevingsperioden beregnet til om lag 19 år, dvs. en økning på om lag 4 år.

6 Fylkeskommunale garantier

Oppland og Buskerud fylkeskommuner har gjennom sine vedtak av hhv. 13. og 15. desember 2016 stilt garanti ved selvskyldnerkausjon for et maksimalt låneopptak på 2 355 mill. kr, jf. kap. 3. Det samlede garantibeløpet er fordelt med 1 980 mill. kr på Oppland fylkeskommune og 375 mill. kr på Buskerud fylkeskommune. De fylkeskommunale garantiene må godkjennes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Garantistenes utlegg kan dekkes gjennom en økning av gjennomsnittstaksten med inntil 20 pst.

ut over prisstigningen og en forlengelse av bompengerperioden med inntil 5 år.

7 Samferdselsdepartementets vurdering

E16 er en viktig rute for trafikken mellom Vestlandet og Østlandet og videre til Gävle i Sverige. Dagens veg har dårlig standard i forhold til trafikkmengden. Ved å utvikle denne delen av E16 som en ytre ring nord for Oslo kan den bidra til avlastning av det sterkt trafikkerte vegnettet i det sentrale Osloområdet. Utbyggingen kan også bidra til næringslivsutvikling ved å legge til rette for den felles bo- og arbeidsmarkedsregionen Ringerike – Jevnaker.

Prosjektet vil føre gjennomgangstrafikken utenom Jevnaker sentrum og nærliggende boligområder. I tillegg bedres forholdene for gang- og sykkeltrafikken. Målet med utbyggingen er å oppnå tilfredsstillende standard både med hensyn til trafiksikkerhet, miljø og trafikkavvikling.

Det er lokalpolitisk enighet om delvis bompengefinansiert utbygging av E16 på strekningen Eggemoen – Jevnaker – Olum, og Oppland og Buskerud fylkeskommuner har vedtatt å stille garanti for bompengelån.

Samferdselsdepartementet forutsetter at prosjektet E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum blir lagt inn i det regionale bompengeselskapet Vegfinans AS.

8 Avtale

Etter at Stortinget har fattet vedtak om utbygging og finansiering av E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum i Buskerud og Oppland, vil det bli inngått avtale mellom Vegdirektoratet og bompengeselskapet i tråd med forutsetningene som er lagt til grunn i denne proposisjonen.

Samferdselsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om utbygging og finansiering av E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum i Buskerud og Oppland.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om utbygging og finansiering av E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum i Buskerud og Oppland i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om utbygging og finansiering av E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum i Buskerud og Oppland

1. Samferdselsdepartementet får fullmakt til å gjennomføre prosjektet E16 Eggemoen – Jevnaker – Olum innenfor en kostnadsramme på 3 010 mill. 2018-kr.
 2. Stortinget samtykker i at bompengeselskapet får tillatelse til å ta opp lån og kreve inn bompenger til delvis bompengefinansiering av
 3. Samferdselsdepartementet får fullmakt til å inngå avtale med bompengeselskapet og fastsette nærmere regler for finansieringsordningen.
-
-